

A konferencia *Nagy Máriának* (EKF) az összehasonlítás módszertani lehetőségeire rámutató előadásával folytatódott. A következőkben a bolognai folyamattal kapcsolatos előadások hangzottak el, a levezető elnök *Kiss Endre* (ELTE) volt. *Hrubos Ildikó* (BCE) a felsőoktatási értékekről beszélt, *Barakonyi Károly* (PTE) *Felsőoktatási mítoszok* címmel tartott előadást. *Brezsnyánszky László* (DE) a tanárképzés átalakításáról szólt, míg *Polónyi István* (DE) empirikus kutatási eredményeit elemezve a képzés és a fokozatok munka-erőpiaci elfogadottságát vizsgálta. A konferenciát *Szabó László Tamás* szavai zárták, aki a "Kié az oktatáskutatás?" kérdésfelvetésre visszatérve vont konklúziót.

Kozma Tamás pályafutását tanítóként kezdte, majd rovatszerkesztő volt a *Köznevelés* c. folyóiratnál. 1973-tól az MTA Pedagógiai Kutatócsoportjában dolgo-

zott. Ezt követően a Művelődési Minisztériumban, majd az MTA Szociológiai Kutatóintézetében helyezkedett el. 1982-től a mai napig az Oktatáskutató Intézet és jogutódjai (Felsőoktatási Kutatóintézet, Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet) munkatársa. 1990 és 2000 között az OI főigazgatója volt, jelenleg tudományos tanácsadó. 1994-től a Debreceni Egyetem professzora, 2009-től professor emeritus. 1995 és 2005 között a Neveléstudományi Tanszék vezetője volt. 1995-től folyamatosan irányítja a neveléstudományi doktori programot. 2005-től egyetemi tanár az Eszterházy Károly Főiskolán. Az *Educatio* c. interdiszciplináris szemle, illetve a *Pallas Debrecina* c. könyvsorozat alapítója és (fő)szerkesztője. A DE Felsőoktatási K+F Központ alapító elnöke. Az MTA Pedagógiai Bizottságának vezetője.

Rébay Magdolna

A Hortobágytól a Hargitáig (A 70 éves Tóth Csaba professzor kiállításáról)

Szokatlannak számít, ismerősei azonban aligha csodálkozhattak azon, hogy a Debreceni Egyetem Közművelődési Titkársága Tóth Csaba professzor fotóiból válogatott kiállítással köszöntötte az Urológiai Klinika közelmúltban nyugdíjba vonult, s ebből az alkalomból *professor emeritus* címmel kitüntetett korábbi vezetőjét. Az, hogy Tóth professzor milyen szenvedéllyel hódol a fényképezésnek, közismert, hiszen aligha képzelhető el jelenléte valamilyen társadalmi rendezvényen, összejövetele fényképezőgépe nélkül. Útjaira azonban már nem tudjuk követni, hogy meggyőződésünk arról, valóban olyan csodálatos-e a természet, olyan megkapóak, esetenként

meghittek-e az emberi viszonyok, mint ahogyan az ő kamerája (vagy inkább digitális fényképezőgépe) megörökítette.

A 2010. szeptember 12-24. között az Orvoscentrum Elméleti Épületének galériájában megtekinthető kiállítás a rendezők számozása szerint 32 felvételyt mutatott be, de ha az egyes számok alatt található a-b-c tagolást is figyelembe vesszük, a képek valós száma (saját számításom szerint) mindössze egyel maradt el a száztól. Földrajzilag a felvételek helyszíne sem korlátozódott a címben megjelölt *Hortobágytól a Hargitáig* terjedő, önmagában is tekintélyes térségre, hanem túlmutatott a Kárpáton, hiszen néhány csángóföldi felvételt

is láthattunk. Széles volt a felvételek tematikája is: emberek, állatok, a mindennapi életből, vagy ünnepi alkalmak során ellesett jelenetek, tájak szerepeltek rajtuk. A természetfelvételek között a perspektíva a valóságban a szemlélőtől szinte nagyítót igénylő apró részletektől, virágoktól, bogaraktól a nagyívű tájképekig, a ménessel színesített pusztáig vagy a Békás szoros tekintélyt parancsoló, az embert törpévé kicsinyítő sziklaóriásaiig terjedt. S ha ezek beállítása során a professzornak csak művészi látásmódját kellett elővennie, a szopós (szürkemarha) borjú, a pipacsmezőn bóklászó kiscsikó, a mókus, a róka meglesése és lencsevégre kapása már a kellő pillanatot kiváró türelmet is igényelt. Akárcsak a felvételeken szereplő olyan jellegzetes arcok kiválasztása, mint a „jövöbenéző” két öregé vagy a csángó nagymamáé.

A jelenetképek között lehettek beállítottak, talán kicsit teátrálisak is, mint a lopott puszi, a kemencés túróslepenyt

fogyasztó fiúcska vagy a pálinkát ízlelő asszony, de a spontán lelkesedést sugalló táncjelenteket, a csíksomlyói búcsúban az eső ellenére kitartó, esernyővel zsúfolódó tömeget aligha lehetett előre megszervezni. A fiatalok még tanulhattak is a felvételekből. Megismerkedhettek a diszkókban ismeretlen bőrdudával, citerával, a Hun-garikumok címszó alatt megtekinthették a ma már szokatlan formájúnak számító dagadó falusi kenyeret, a csikóbőrös kulacsot, betekinhtettek a puliszka szeletelés városon ugyancsak szokatlannak számító cernás módszerébe. És míg a kozmai Honvédtemető képe komolyságával keltett ünnepélyes hangulatot, a növendék boci és a növendék gulyás (tehát egy gyerek) egymás mellé állításán óhatatlanul el kellett mosolyodnunk.

Tóth Csaba professzor művészi eredményeiről nem a jelenlegi kiállításon győződhattunk meg először. Felvételeiből eddig 25 kiállítást rendeztek, 3 albumot és 3 naptárt állítottak össze. Mindez ékes bizonyítéka annak, hogy a professzor, akinek – foglalkozásánál fogva – a szike mesterének kell lennie (tudományos rangját az MTA doktora cím bizonyíthatja), a fényképezésnek is valódi művésze. Tudomány és művészet így fonódhatnak össze tevékenységében, egyformán képviselve a kultúra két részterületét. A kiállítás rangját igazolhatja, hogy a megnyitón a professzort Parragh György professzor, az Orvoscentrum elnöke köszöntötte a kiállítót és a közönséget, a kiállított anyagot pedig Vajda Mária, a Déri Múzeum munkatársa mutatta be.

BaJán